

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. A Centurione mißi legati, eiusdem inuerterunt mandatum, quos modica fidei redarguas, sed excellentioris commendes Centurionem, qui palmam eripiat Moysi & Aaroni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

rantem; reprehensio sit seuera, Sanctissimi Sacramenti negetur ei farina, peccatorum absolutio suspendatur; differatur; clarè videat, quam longè distet à Dei misericordia, quam vicinus, vt eum secum diabolus auferat, & in barathri profundum pœnasque deiiciat. Non scire distinguere medicum inter aegros, hoc ipsum eos perdit. Venit ecce alter iam decem plus annis cubinarius instar ligni aridissimi peccata sua confitetur, quasi fabulas & acta Principis Peraulensis enarraret: sufficit, Domine, ait Confessarius, emendet se Dominus, & in peccatorum suorum satisfactioem legat vnum rosarium: quid ergo: illene est sal, quem fonti tam amaro, & tali infirmitati iniicit ad sanationem? necessarium huic erat durum disciplinæ cauterium, ieiunia, discessus ab illa & illa domo perpetuus.

Accedit alter scænerator, qui aliorum ita habet inclusas venis suis diuitias, vt nec mille lanceolis, dixerò vt lanceis transfosso cilluant, & postquam peccata sua dixerit, non maiori contritionis affectu ac si stipis foret, proficiat, amittat, ait medicus; accendit Dominus ad tumulum sancti quatuor cerceos. Ergone hæc est illa medicina quam adhibes, vbi necessariò erat nouacula quæ rescindat, & penitus auellat ac dilaceret partes istas honorum furto ablatorum? Te velle docere, qui tibi medici officium arrogas, & curam animarum suscipis, monit Dominum, supremum medicum, tam distincta applicare remedia tam distinctis infirmitatibus. Haec rationem adducit D. Ambrosius, quam persequitur D. Chrysostomus & ea ipsa est, quam Dominus insinauit, quando colloquens cum Zacharia Propheta ait: non ego pascio oues meas vno eodemque modo, qualdam enim rego virgâ, sed floribus intertextâ, alias vero flagellis tam asperis, vt videantur scuticæ quibus mancipia ad tritremes conditionis, quibusdam enim erant omnes eiusdem conditionis, quibusdam hæc, aliis autem alia, necessaria erat virgâ.

2oro sit.

Hom. 27.

in Matth.

Matth. 11.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

ex se sursum mittunt vapores; aliæ vero sunt australes optimi aeris, herbas proferunt, quæ regiones illas expurgant. Quid miraris, quod te non exaudiat Deus, quod tibi obnubiletur sol iste iustitiæ, & exhilarantes suos contrahat radios, vt Regulo: si regio sis abundans paludibus vitiorum, si exlum versus ascendant vapores profanitatis tuæ, & omnia nubibus contegant? Si sursum feratur facta pauperi iniuria, violentia viduæ, & puellæ vis adhibita. Audi vaticinantem Isaiam: *Iniquitates vestra dimiserunt inter vos & Deum vestrum; & peccata vestra absconderunt faciem eius à vobis, ne exaudiat.*

§. 10. A Centurione missi legati, eiusdem inuenerunt mandatum, quos modica fidei redarguas, sed excellentioris commendat Centurionem, qui palmam cripiat Moysi & Aaroni.

Est autem diuina plane ratio, quam producunt D. Chrysostomus & D. Pet. Chrysostomus. Christus tam amice & pacifice respouderit iudeis, iudeorum senioribus, & petitioni eorum perb seruum curaturus festinaret; hæc nimirum, vt daret occasionem, quâ huius Centurionis fides tam præcellens omnibus paterneret, & cognosceretur quantâ luce interius illustratus citra Christi cognitionem, factus vt fulgidissimum speculum, cuius clarissimis radiis, quos ex se emittebat, Sacerdotes & iudeorum seniores confunderentur, verecundarentur, & summo pudore afficerentur: dum in homine Gentili & infideli tantam fidem admirarentur, ipsi vero tam modicæ fidei manerent reprehendendi. Per hæc quæ ipsi Sacerdotes & seniores iudeorum referunt, credit Centurio, Christo se offert, & prostratus eius supplex postulat auxilium.

Res certe notatu dignissima, quod infidelis ex integro credit, per ea quæ sibi à iudeis referuntur, ipsi vero iudei nec tandem resoluunt Christum credere. Mirabile quid narret S. Scriptura; demerso Pharaone, & vniuerso exercitu eius sub vndis sepulto, per deserta gradientur filij Israel; occurrunt aquis amaris, vnde populus siti deficiens, aliis aquis deficientibus, obmurmurat: sed subito dulcescunt, dum eis Moyses lignum sibi à Domino demonstratum immergit, & sitim omnes extinguunt. De celo pluit illis Deus manna, & coturnices, aquam educit de petra, vt gloriam gloriosissimam illis concedit

nec ego nec illa, tanto digni sumus beneficio. Sic ad litteram res perfecta est cum Centurione. Numquam mens eius ea fuit, rogare Christum, ut in domum suam descenderet: hic enim verè fidelis Christum ut Deum credebat qui ad serui paralytici curationem, non necesse habebat corpore illuc adire, qui diuinitate suà ubique præsens aderit: seniores ab eo missi commissionem inuenerunt, & ex incredulitate contra modo Christo retulerunt: credebant enim Christum non posse dare languenti sanitatem, nisi corpore in loco præsens esset. Eorum incredulitas Centurionis commissionem inuertit; & modica eorum fides, ut Moyse & Aarone contigit; quam rem sane Deus grauissimè tulisse perhibetur.

27 Sittienti populo supplex Moyses aquæ fluentum à Deo deposcit. Cui Deus: Vade ad petram, nec illam tenigeris, nec virgâ percusseris, tantum ex meo nomine, *Loquimini ad petram*: ut mei verbi cunctis innotescat potentia, necessarius enim non est aut manus contactus, aut virgâ percussio, sed tantum vocis vnus status exiguus. *Et illa dabit aquas*. Accedunt ambo: videtur illis modicum quid, vnicum verbum, ut ex eo emollescat petra, & maximè tali populo, qualis hic erat, cuius cordis oblatio petrae vincebat duritiem. Inuertant commissionem; quâ Deus illos miserat: & cum ille prohibuisset, ne virgâ petram percuterent, sed tantum linguâ loquerentur: ipsi nec petrae verbum loquuntur, sed eam bis virgâ percutiunt. Hoc, crediderim, ad litteram inuoluasse David: dum ait: *Absorpti sunt iudices eorum*. Duo hi præclarissimi viri Iudices & gubernatores talis populi, pariter petram accedentes, *absorpti sunt*: petrae durities ipsos suspensos tenuit, non tam viuè credentes, ut debebant, quòd ipsis vnico verbo loquentibus, illa egurgiet aquas. Sic rem intellexerunt D. Chrysof. & Theod. ex ipso David in verbis illis adeo intellectu difficilibus: *Exacerbauerunt spiritum eius &c. & distinxit in labiis suis*. Complectur Moyses mandatum Dei, progreditur, sed turbatus adeo & stomachabundus, ex tam graui populi seditione, ut commissionem sibi impostam prorsus inuertit: *Distinxit in labiis suis*. & ideo, quod linguâ exequi debuerat & voce, hoc virgâ & binâ percussione peregit incredulus; excaudescit Deus adeo, ut licet mortale peccatum non fuerit, id quod commiserunt, penam tamen, quam ob hoc incurerunt, Moyses & Aaron, numquam remisit, sed vtrumque morte punierit: Aaron enim in monte

Hor: Moyses in monte Nebo occubuerunt, atque quam promissionis terram ingredierentur: ad eo enim grauius accepit, sic inuertente commissionem, eique agere contrarium. Sic etiam mensuræ Centurio, quòd illi ob modicam suam fidem, & pusillam nimis de Christo opinionem, commissionem inuertit, cum ipse tantummodo voluerit, ut apud Christum pro seruo suo paralytico intercederet; illi è contra ex nomine Centurionis insisterunt, ut in domum eius descenderet. Ut autem hoc obfecit, & Christum scivit iam adibus suis appropinquantem, exiit domo, & obuiam Christo factus, deprecatur: *Domine non sum dignus*. Domine ne sim tam inofficiosus, cum enim talis es qualis sis, ut præsumam te deprecari, in domum meam descendere: nec tale quid vnquam intellexi, sed nec quidem in mentem semel venit, commissionem meam inuertit: Agnosco Domine mi, te Deum maiestatis: & eam debito honore reueritus. *ne ipsum non sum dignum arbitras: ut veniam ad te*. Ut talem te confiteor, ut talem te adoro; proinde voce maiori protestor, me tam beneficii immeritum, ut ad ades meas diueras, qui sciam, quando vobis placuerit hoc mihi beneficium indulgere, te posse quod tantopere præopto, sufficere & plus quam sufficere vnicum tuum verbum, ut gratiam hanc iam nunc completam ego recipiam: *Domine non sum dignus &c. sed etiam dic verbo*. O fidem emincensissimam! O cognitionem clarissimam! Ne mireris quod tantà Centurio diligentia Christum adierit: graditur enim Christus temper in bonum nostrum, & ut nobis sua dona ad mensuram viuæ fidei largiatur: quæ secunda sit, confidens, & ardens charitate, & submissâ sociata humilitate.

Perpendit D. P. Chrysof. id quod coniecit in resurrectione Lazari. Moritur Lazarus, nouit hoc Christus, cui omnia sunt præsentia, & eadem hora discipulos suos de eo certiores facit: & præterit eo tendere Lazarum resuscitaturus. *Lazarus mortuus est &c. vado, ut à somno excitem illum*. Tam lento verò gressu progreditur, ut quatiniduum itineri impendat. Appellat Bethaniam; occurrit ei Martha, & amabiles exponit querelas, *Domine, si fuisset hic frater meus non fuisset mortuus*. Siste hic Christus, & multis ei rationibus fratris sui conatur periuadere resurrectionem. Replicat illa, scio Domine, *Quia resurrexerunt est in nouissimo die*. Eam super hoc plenius in fide suæ potestatis Christus exhortatur: *Ego sum resurrectio & vita &c.* progreditur: lenitè, & aliis multis rationibus cum Maria occupa-

III. Defectus fidei in Moysè ad petra.

Psal. 140.

In Psal. 105.

Psal. 105.

35.

etur, dein pedetentim accedit ad monumentum, pedem figit, gemit, lachrymatur, fremit. *Quærit D. P. Chrysoft.* Domine quid tibi vult hæc mora? Lazarus mortuus est, & quolibet momento in puluerem reuertitur iam factus, & quid moraris? *Qui ad Lazarum veniat, quid sic occupatur in Martha?* Respondet ipse: ob multas rationes: progressus est enim Christus ad gressus fidei, & Marthæ ac Mariz fides lento proficiebat pede, vt languens modica, repens, & parum fideus: iuxta hos gressus progreditur Christus: voluit autem primum fidem Marthæ solidare, quâ illa iam cureret in cognitione suæ diuinitatis, donec ad summâ suæ diuinitatis pertingat professionem: vt & ipse ad summum omnium miraculorû festinat: *Occupatur in Martha, vt ante Martha surgere in fide, quam Lazarus resuscitaretur in carne.*

Nostin' cur Deus tam diu differat sua dona, etiam eum-dam rogas cur tam lenè procedat in tui remedium! O quam sero tibi restituit sanitatem & tuis medetur angustis, licet sapius interpellatus. Nil mirum: fides tua lento quoque gressu progreditur, pedibus claudicas, claudicat in eius obsequio ardor charitatis. Quam tepidè Deo fidis? quam moram trahens, & pedetentim in eius seruitio progredieris? quam hegematus Missæ sacrificijs accurtis, accurtis hospitali, accurtis elemosinis. Quid noui, si & Deus tam lento procedat passu, non festinet, non currat. Circa prædicta, quod Centurio non ea intentione legatos ad Christum miserit, vt ad ades eius descenderet; oritur dubium: videtur enim

Lucas contrarium referre: Missi ad eum senioras Iudæorum rogans eum, vt veniret, & sanaret seruum eius. Dubium hoc proponit D. Chrysoft. & conicit: stat prædicta doctrina, & ex ipso D. Luca confirmatur: refert enim, quod conscius aduentus Christi Centurio, continuè miserit aliquos suos concipitaneos, vt iter eius remorentur: & credo, quod & ipse tam festino gradu illos fuerit insecutus, vt pariter ad Christum aduenerint, & ipse in certam prostratus dixerit: *Domine noli vezari, non enim sum dignus vt sub scilum meum iuris, propter quod, & me ipsum non sum dignum arbitratu qui venirem ad te, sed dic verbo, & sanabitur puer meus.* Domine, dum me iudico tuâ presentia indiguum, sacerdotes misi, & hoc credidi, quod vnicò tuo verbo possit seruus meus restitui sanitati. *Qui talibus virtute verbis indubie seniores non misit, vt ad eius aedes descenderet. Quid ergo est, quod Lucas ait: Missi ad eum senioras, rogans eum, vt veniret?* Ratio hæc est: quia ipsi ita sunt locuti,

vt latè prosequitur D. Chrysoft. & declarat *Toletus.*

In e. 7. Luc. An. 4.

§. II. *Conuenient: r Centurio Christianus appellauit Dominum: nomen Deo ab æterno proprium.*

EN quam splendor ex se emittit radios hoc nostrum speculum, in se radios excipiens solis Christi, qui pleno eum lumine illuminat: vnumquodque eius verbum, radius quidam est fulgentissimus, qui lucem signet altissimæ cognitionis, quam in se habet; & fidei eius in summo gradu perfectissimæ, qui iure optimo à D. Ambr. vocatur, *Magna & perfecta fidei* *Serm. 87. Tom. 3.* Eius verba verbo tenus expendamus: vnumquodque enim eorum magna continet mysteria: *Domine.* Hoc verbo subleuit Christi profectus diuinitatem, cui soli cõpetit titulus ille absolute Dominus, interminus, illimitatus. Quotquot in creaturis titulo Domini gloriantur, eo modo Domini sunt alicuius rei, vt alterius non sint: & qui vnus regni Dominus est, alterius non est, & qui terræ dominatur, in cælis nõ agnoscitur, & quem Angeli vt Dominum non reuerentur, hanc suscipiunt homines. Soli Deo cõuenit esse Dominum sine limite, sine determinatione: Dominus est enim vniuersorû tam absolute, vt nulla sit creatura, nec esse possit, seu spiritualis, seu corporalis, cælestis, seu terrena, quæ eo ipso, quo est, aut esse habet, pleno iure non sit eius subiecta dominio. Talem confiteatur pulcherrima illa Assueri vxor Esther Regina, quando oratione feruentiori diuinum implorat auxilium in populi sui liberationem, dum ait: *Domine Rex Deorû & vniuersa Estheri potestatis.* Duo Deorum genera commenti sunt 12. Gentiles. Hos terræ Dominos Imperatores vocabant, illos, vt cælo dominantes, Deos: Voluit autem indicare: Domine supreme: Dominus enim es super omnes, qui potestatem exercent & in cælo, & in terra: ita vt nihil sit in terrâ natura, quod tuam subterfugiat potestatem. Variablis legit: *Rex gentium, & amnis imperij Dominator.* Alij legunt: *Omni potestatis dominans.* Hic talis est Dominus, vt nullus sit Princeps, nec potestas aliqua, quæ eius plenitudo non subit Dominio. ac proinde ei soli competit nomen absolute Dominus absque aliqua restrictione: & optimo iure ei dici potest: *Tu es solus Dominus.* Insuper & hoc est ipsum nomen, quod ipse pro signo dedit, quod dignosci & honorari possit, super illud omne, quod esse habet quocirca cû per Prophetâ Isaiam

L. 3. magna.